

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoCsp/14/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121203117
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8121203117.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: C. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, XXX XX R., zast.: JUDr. Peter Vachan, advokát s.r.o., so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 47445092, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o, so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35807598, zast.: JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, IČO: 42185190, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 29Csp/51/2021 - 47 zo dňa 13.12.2021 takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok

II. Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom určil, že úver poskytnutý na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 11.01.2016 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov. Žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, § 7, § 9 ods. 2, § 11 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k 11.01.2016, § 1 ods. 1, § 1a ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)

3. V odôvodnení konštatoval, že žalobca žiadal určiť, že úver poskytnutý na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 11.01.2016 je bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bolo dňa 11.01.2016 uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere. V zmysle ustanovenie § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. ustálil, že je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta veriteľom. Pokiaľ si veriteľ uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa. Bolo na veriteľovi, aby tento preukázal, že bonitu žalobcu náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 zák. č. 129/2010 Z. z. Žalovaný napriek námietke žalobcu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu porušenia povinnosti odbornej starostlivosti v zmysle ust. § 7 zák. č. 129/2010 Z. z. nepredložil listiny preukazujúce zisťovanie výšky príjmu žalobcu, vrátane jeho úverovej schopnosti z verejne dostupných registrov, spolu s informáciami o jeho rodinnom stave, počte vyživovacích povinností a výške výdavkov. Keďže

žalovaný v súvislosti s overením bonity žalobcu pri poskytnutí predmetného úveru nemal k dispozícii všetky relevantné údaje o jeho rodinnom stave, počte vyživovacích povinností, výške príjmu ako aj výške celkového objemu jeho výdavkov, došlo tak k naplneniu hypotézy právnej normy ust. § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z., na základe ktorej súd prvej inštancie posúdil konanie žalovaného ako hrubé porušenie jeho povinností overiť si schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, v dôsledku čoho sa považuje predmetný úver za bezúročný a bez poplatkov, a preto žalobe v plnom rozsahu vyhovel. Výrok o trovách konania odôvodnil tak, že úspešnému žalobcovi voči neúspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. V odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na skutočnosť, že žalobca podpísaním zmluvy o úvere, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú aj Všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru („VPPSÚ“), jednoznačne prejavil svoju vôľu byť viazaný aj VPPSÚ. Žalovaný si tak predložením Zmluvy, ako aj VPPSÚ splnil na jednej strane svoju informačnú povinnosť vo vzťahu k dlžníkovi a na strane druhej bola splnená podmienka písomnej formy zmluvy o úvere. Žalobca nesie dôkazné bremeno a jeho úlohou je preukázať v čom spočíva nesprávne uvádzanie RPMN, nakoľko RPMN neabsentuje a je vypočítaná v zmysle platných právnych predpisov, a teda bol by to jediný dôvod prečo by bolo možné vyhlásiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bez poplatkov. Výška RPMN je vypočítaná v zmysle prílohy č. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy s uvedenými vstupnými údajmi, ktoré sú uvedené na zmluve. Dlžník bol dostatočne informovaný o výške RPMN. Údaj RPMN je uvedený jednak na druhej strane zmluvy a zároveň na samostatnej listine, s ktorou bol žalobca oboznámený a ktorá mu bola spolu so zmluvou o spotrebiteľskom úvere odovzdaná. Žalovaný má za to, že si splnil svoje informačné povinnosti k predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere. Poukázal na to, že priemerná výška RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere je vo výške 37,57 %, pričom na základe nariadenia odplata nesmie prevýšiť dvojnásobok hodnoty RPMN, pričom RPMN dohodnutá v zmluve bola vo výške 23,66 %, a teda neprekročil zákonom stanovený limit. Žalobca v prípade, že po podpise zmluvy o spotrebiteľskom úvere nadobudol pocit, že podpísal nevýhodnú zmluvu alebo že odplata, úrok či ročná percentuálna miera nákladov je vysoká, mal právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené právo žalobca nevyužil, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasil s obsahom zmluvy o úvere a so všetkými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru. Z uvedeného podľa žalovaného vyplýva, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere nemôže byť posúdená ako bezúročná a bez poplatkov vzhľadom k tomu, že spĺňa všetky zákonom stanovené obligatórne náležitosti. Žalobca navyše žiadnym spôsobom nebol k podpisu zmluvy o úvere donútený a podpisy činil bez akéhokoľvek psychického či fyzického nátlaku. Nakoľko dohoda o úrokovej sadzbe spĺňa všetky náležitosti ustanovené zákonom, nemožno ju považovať za právny úkon absolútne neplatný v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Žalovaný ďalej k posúdeniu schopnosti spotrebiteľa - žalobcu splácať spotrebiteľský úver, tak ako mu to ukladá zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch uviedol, že Klient požiadal dňa 08.01.2016 o poskytnutie pôžičky vo výške 800,- Eur. Po spísaní žiadosti o poskytnutie úveru č. 805400114 bola žiadosť o poskytnutie úveru odoslaná na regionálnu agentúru. Žalobca bol povinný v žiadosti o úver uviesť pravdivé údaje o svojich mesačných príjmoch a výdavkoch. Na regionálnej agentúre bola žiadosť elektronicky zaznamenaná v internom systéme spoločnosti. Spoločnosť vytvorila tzv. Overovací formulár, o histórii klienta v informačnom systéme spoločnosti v zmysle ktorého boli overené informácie v zozname ST bez výsledku, v notárskom centrálnom registri záložných práv bez výsledku, databáze stratených občianskych preukazov s výsledkom, že tento občiansky preukaz nie je evidovaný ako stratený alebo odcudzený. Následne bol verifikovaný scóring klienta, t. j. regionálna agentúra zhodnotila príjmy a výdaje v zmysle interných predpisov spoločnosti. Príjem žiadateľ v žiadosti uviedol vo výške 1.487,- Eur a výdavky v sume 140,- Eur, t. j. mesačne klientovi ostala voľná suma vo výške 1.347,- Eur. Celkový skóring klienta je výslednicou skóringovej matice, tvorenej stanoveným stupňom finančného a obchodného rizika a históriou klienta. Požadovaná výška úveru bola stanovená na 800,- Eur. Na podporu svojich tvrdení doložil žiadosť o úver žalovaného a tiež dokument preukazujúci overenie klienta. V zmysle uvedeného dokumentu je zřejmé, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom zobral do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Veriteľ overil klienta cez register úverov, univerzálny register, živnostenský a obchodný register. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného vyjadril. Uvedol, že žalovaný v podanom odvolaní namieta, že úroková sadzba je v súlade so zákonom, že údaj o RPMN je správny a že pri poskytnutí úveru postupoval s odbornou starostlivosťou. Súd prvej inštancie vyhovel žalobnému návrhu z toho dôvodu, že žalovaný nepreukázal, že pri poskytnutí úveru postupoval s odbornou starostlivosťou. Žalovaný ako prílohu k odvolaniu predložil listinný dôkaz, ktorým preukazuje, že s odbornou starostlivosťou posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Keďže žalovanému nič nebránilo predložiť tento listinný dôkaz predtým, než súd prvej inštancie vyhlásil dokazovanie za skončené, žalobca s poukazom na sudcovskú koncentráciu konania a zároveň s poukazom na novoty v odvolacom konaní uvedené v ustanovení § 366 CSP navrhol, aby odvolací súd neprihliadal na tento listinný dôkaz. Žalobca však zdôraznil, že ani tieto dôkazy nepreukazujú, že žalovaný pri poskytnutí úveru postupoval s odbornou starostlivosťou. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje, avšak táto povinnosť nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Veriteľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t. j. konkrétne príjmy, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť, stravu, príp. nezaopatrené deti). Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t. j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Pri získavaní relevantných informácií pritom veriteľ musí vychádzať nielen z informácií dodaných spotrebiteľom (ktoré majú byť aj preukázané relevantnými listinami), ale aj z informácií, ktoré veriteľ získava z iných dostupných zdrojov tak, aby získal objektívny obraz o finančnej situácii spotrebiteľa. Žalovaný nepreveril úverovú záťažnosť v bankovom ani nebankovom registri, nepreveril, alebo nezískal hodnoverné informácie o výdavkoch žalobcu na živobytie, ubytovanie, stravu, náklady na energie a keďže pri uvádzanom príjme poskytol žalobcovi úver, jednoznačne nepostupoval s odbornou starostlivosťou. Podľa priemerných úrokových mier z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny (stav a nové obchody) pre spotrebiteľské a ostatné úvery zo splatnosťou do 1 roka v mesiaci 1/2016 táto bola vo výške 7,31 %. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednanja obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Keďže úroková sadzba uvedená v zmluve o úvere vo výške 32,32 % prevyšuje o viac ako 200 % priemerné úrokové miery obdobných úverov obchodných bánk zverejnených NBS v čase uzatvorenia zmluvy, s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka, je podľa žalobcu zmluva o úvere v časti zmluvného úroku neplatná, čo má v konečnom dôsledku za následok, že zmluva je bezúčinná a bez poplatkov. Navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať mu trovy odvolacieho konania.

6. Žalovaný sa k replike žalobcu nevyjadril.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 10.06.2022 a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je nedôvodné

8. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov žalovanej v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

9. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd uvádza, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre posúdenie predmetnej sporovej veci. Z uvedeného vychádzal aj odvolací súd v zmysle ust. § 383 CSP. Odvolací súd na tomto mieste zdôrazňuje, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých

dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (pozri rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdny sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, a to v každom štádiu civilného procesu. Oboznámením sa s obsahom spisu mal odvolací súd za preukázané, že táto odvolacia námietka naplnená nebola.

10. K námietke o nesprávnom právnym posúdení vecí odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením vecí je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka nebola naplnená.

11. Je nevyhnutné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany na spravodlivý proces.

12. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie dospel k správne záveru v tom smere, že uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 11.01.2016 je zmluvou spotrebiteľskou vychádzajúc z postavenia žalobcu ako dlžníka z úverovej zmluvy a je namieste aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka ako aj Zákon o spotrebiteľských úveroch platný v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Zmluvným dojednaním nie je možné vylúčiť pôsobnosť Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý je predpisom obsahujúcim kogentné ustanovenia a vzťahuje sa na všetky zmluvy spĺňajúce definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle tohto zákona.

13. Za dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru súd prvej inštancie považoval skutočnosť, že žalovaný neskúmal bonitu žalobcu ako klienta.

14. Podľa ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmlúv, veriteľ je pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru a výdavky spotrebiteľa a jeho domácnosti.

15. S porušením tejto povinnosti zákon č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy spájal významnú sankciu, a to v ust. § 11 ods. 2. V súlade s týmto ustanovením, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený požadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

16. Podľa čl. 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

17. V zmysle bodu 26. preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (1), veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

18. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na znenie Rozsudku Súdneho dvora (druhá komora z 05. marca 2020 vo veci C-679/18 OPR-Finance, s.r.o. proti GK: „Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 2008, s. 66). Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou OPR-Finance s.r.o. a osobou GK vo veci návrhu na zaplatenie zostávajúcich dlžných súm podľa zmluvy o úvere poskytnutých touto spoločnosťou danej osobe.“ Súdny dvor v tejto veci rozhodol takto: Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené nároky, ktoré na dodávateľa kladie újnné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta veriteľom. Pokiaľ si veriteľ uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, alebo pokiaľ si žalobca uplatňuje svoje právo ako spotrebiteľ voči dodávateľovi, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa. Bolo na žalovanom, aby tento preukázal, že bonitu žalobcu náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z.

20. Výkladom ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. sa už odvolací súd zaoberal a tento výklad dal do pozornosti aj súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia (viď rozsudok sp. zn. 20Co/72/2017). V zmysle uvedeného výkladu „Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch možno považovať povrchné skúmanie schopnosti splácať úver bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa v rozpore s odbornou starostlivosťou alebo účelové použitie dokladov o platobnej schopnosti spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej bonity spotrebiteľa, ako tomu v skutočnosti je, aby mu bol poskytnutý väčší úver, ako je schopný splácať.“

21. Odvolací sú sa v plnom rozsahu stotožňuje so závermi vyslovenými Krajským súdom v Prešove v rozhodnutí č. k. 6Co/171/2016, v zmysle ktorých, cit.: „dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona - Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu bez toho, aby bolo zrejmé, čo postretne dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke.“

22. Z obsahu spisu je zrejmé, že súd prvej inštancie dňa 26.04.2021 vyzval žalovaného, aby sa písomne vyjadril k žalobe, uviedol vo vyjadrení rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojil listiny, na ktoré sa odvoláva, označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ak uplatnený nárok v celom rozsahu neuznáva (č. I. 12). Uvedené uznesenie ako aj Poučenie o procesných právach a povinnostiach strán sporu (č. I. 13) bolo žalovanému doručené dňa 27.04.2021.

23. V zmysle vyššie citovaného uznesenia sa žalovaný k podanej žalobe vyjadril podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 13.05.2021, v ktorom sa vyjadril k výške RPMN ako aj výške odplaty, či úrokovej sadzbe, ktorá bola v predmetnej zmluve dojednaná. K otázke skúmania bonity sa vôbec nevyjadril, aj keď z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobca zanedbanie tejto povinnosti zo strany žalovaného namieta.

24. Súd prvej inštancie nariadil vo veci pojednávanie na 13.12.2021 o 9:00 hod., na ktoré bol žalovaný predvolaný a doručenie predvolania mal riadne vykázané. Zo zápisnice o pojednávaní vyplýva, že žalovaný sa pojednávania osobne nezúčastnil, pričom svoju neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnil a zároveň súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti (č. I. 45).

25. Z obsahu spisu je teda zrejmé, že žalovaný aj do vyhlásenia dokazovania za skončené ako aj vyhlásenia rozsudku nedoručil súdu prvej inštancie žiadne listiny preukazujúce skutočnosť, že bonitu žalobcu nejako skúmal a ani sa k tejto problematike nijakým spôsobom nevyjadril.

26. Žalovaný až v podanom odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nesprávne dospel k záveru o tom, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, keďže po spísaní žiadosti o poskytnutie úveru č. 805400114 bola žiadosť o poskytnutie úveru odoslaná na regionálnu agentúru. Na regionálnej agentúre bola žiadosť elektronicky zaznamenaná v internom systéme spoločnosti. Spoločnosť vytvorila tzv. Overovací formulár, o histórii klienta v informačnom systéme spoločnosti v zmysle ktorého boli overené informácie v zozname ST bez výsledku, v notárskom centrálnom registri záložných práv bez výsledku, databáze stratených občianskych preukazov s výsledkom, že tento občiansky preukaz nie je evidovaný ako stratený alebo odcudzený. Následne bol verifikovaný scóring klienta, t. j. regionálna agentúra zhodnotila príjmy a výdaje v zmysle interných predpisov spoločnosti. Príjem žiadateľ v žiadosti uviedol vo výške 1.487,- Eur a výdavky v sume 140,- Eur, t. j. mesačne klientovi ostala voľná suma vo výške 1.347,- Eur. Celkový skóring klienta je výslednicou skóringovej matice, tvorenej stanoveným stupňom finančného a obchodného rizika a históriou klienta. Veriteľ overil klienta cez register úverov, univerzálny register, živnostenský a obchodný register. Žalovaný listiny, na ktoré v odvolaní poukazoval doložil súdu ako súčasť odvolania.

27. Podľa § 153 ods. 1 CSP: „Strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.“

28. Podľa § 366 CSP: „Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.“.

29. Po preskúmaní celého obsahu spisu, odvolací súd dospel k záveru, že žalovanému nič nebránilo, aby sa k otázke skúmania bonity žalobcu, ktorú tento namietal priamo v podanej žalobe a bol to jeden z argumentov, ktorým zdôvodňoval opodstatnenosť svojho žalobou uplatňovaného nároku, vyjadril už pred súdom prvej inštancie. Rovnako odvolací súd nevidel žiaden dôvod, pre ktorý by žalovaný listinné dôkazy, na ktoré poukazyval v odvolaní a ktoré boli aj súčasťou tohto odvolania, nemohol predložiť už súdu prvej inštancie. S ohľadom na ust. § 153 ods. 1 a § 366 CSP, odvolací súd na skutočnosti, na ktoré žalovaný poukazyval vo svojom odvolaní vo vzťahu k skúmaniu bonity žalobcu ako aj na priložené dôkazy neprihliadal, nakoľko mal za to, že ich žalovaný ako prostriedky procesnej obrany neuplatnil včas.

30. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že v konaní žalovaný nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Na účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. nie je smerodajné, iba aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (tu žalovaný) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta.

31. V tejto súvislosti odvolací súd len pre úplnosť dodáva, že navrhovanie dôkazov v civilnom sporovom konaní má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 132 ods. 1, § 150 ods. 1 CSP). Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže strana plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane konania, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou v opačnom procesnom postavení než je ten, kto nespĺnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť. Je vždy na strane sporu, či náležite využije možnosti, ktoré sa jej v súdnom konaní ponúkajú.

32. V tejto súvislosti sa žiada zdôrazniť, že rovnako aj žalovaný nesie zodpovednosť za to, že prezentuje súdu konzistentné skutkové tvrdenia podporené dôkazmi. Pokiaľ túto povinnosť nespĺní, prejaví sa to v rozhodnutí vo veci samej v jeho neprospech.

33. Súd prvej inštancie vychádzal z listinných dôkazov založených v spise a vo veci správne rozhodol, nakoľko žalovaný pred súdom prvej inštancie nepreukázal a ani netvrdil, že pred uzatvorením zmluvy postupoval v súlade § 7 zákona č. 129/2010 Z. z.

34. Záver súdu prvej inštancie je súladný s horeuvedenou rozhodovacou praxou Krajského súdu v Prešove. Z rozhodovacej činnosti je súdu známe, že spotrebiteľské úvery sú často poskytované z dôvodu vzniknutej finančnej situácie, kde sa spotrebiteľ nachádza v úverovej špirále, zadlžený ďalšími úvermi, ktoré nie je schopný splácať. Je povinnosťou veriteľa všetky tieto skutočnosti vyhodnotiť.

35. Pri posudzovaní spotrebiteľskej zmluvy sa všeobecné súdy musia zaoberať celkovou vyváženosťou práv účastníkov zmluvy a vychádzať z princípu ochrany spotrebiteľa ako jedného z kľúčových princíпов súčasného občianskeho práva. Opačný postup vedie k porušeniu práva na spravodlivý proces zaručenému článkom 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (vid' nález Ústavného súdu Českej republiky z 1. novembra 2016, sp. zn. I. ÚS 913/16).

36. Odvolací súd tiež konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie uvádza právne dôvody, pre ktoré bolo žalobe vyhovie. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu SR iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym

názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces (viď uznesenie NS SR zo dňa 23.11.2010, sp. zn. 5Cdo/218/2010 a uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 08.06.2016, sp. zn. I. ÚS 188/06).

37. Judikatúra súdov, vrátane Európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porovnaj rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.05.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997 - III.). Odvolací súd preto so zreteľom na vyššie uvedené nepovažoval za potrebné zaoberať sa aj ostatnými odvolacími námietkami.

38. Vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, potvrdil a to aj čo do výroku o trovách konania.

39. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalovanému, nakoľko bol v konaní úspešný v celom rozsahu. Aj o výške trov odvolacieho konania rozhodne súdny úradník prvoinštančného súdu v súlade s ust. § 262 ods. 2 CSP.

40. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).